

Motion

1975/76: 349

av fru Lindquist
om ändrade bestämmelser om preskription av brott

35 kap. brottsbalken innehåller bestämmelser om bortfallande av påföljd – preskription. Reglerna medför att vissa brott såsom misshandel, stöld, tillgrepp av fortskaffningsmedel, bedrägeri och förskingring preskriberas om den misstänkte inte häktats eller fått del av åtal för brottet inom fem år från det brottet begicks. För så vanliga brott som t. ex. snatteri, rattfylleri och rattonykterhet är motsvarande begränsning endast två år.

Har däremot den misstänkte delgivits stämning dröjer det femton år från dagen för gärningen innan brottet preskriberas. Systemet är föga ändamålsenligt. Domstol är – för att ta ett ytterlighetsexempel – skyldig att efterlysa den som 1962 begick snatteri och inom två år därefter blev delgiven stämning härför. Påträffas han, skall han lagföras, och domstolen skall alltså 1976 bestämma en lämplig påföljd för brottet begånget 1962. Uppenbarligen har skälen för en samhällsreaktion mot snattaren sedan länge mist sin bärkraft.

Håller man sig till den kategori brott för vilka straffet aldrig kan överstiga två års fängelse, är det svårt att tänka sig något fall där kraven på ett samhällsingripande består tio, än mindre femton, år efter det att gärningen begicks. Tvärtom kan ett sådant ingripande framstå som inhumant. Vid våra domstolar förekommer då och då att någon döms för gärning som ligger avsevärd tid tillbaka. Det bör beaktas att när någon är efterlyst i mål av denna beskaffenhet, det sällan finns anledning att utgå från att den misstänkte håller sig undan för att undgå påföljd. I allmänhet rör det sig om människor som av helt andra skäl ofta flyttar eller, i fråga om utlänningar, återvänder till hemlandet.

En från moderna kriminalpolitiska utgångspunkter mera tillfredsställande lösning är att behålla de preskriptionsregler som finns i 35 kap. 1 § brottsbalken – 2, 5, 10, 15 och 25 år beroende på brottets svårhetsgrad – men att efter delgivning av åtalet låta delgivningsdagen vara utgångspunkt för beräkning av samma preskriptionstid. En sådan regel skulle också underlätta arbetet för domstolar, åklagare och delgivningsmyndigheter.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställer jag

att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till ändring av brottsbalkens regler om bortfallande av påföljd – preskription – i enlighet med motionens riktlinjer.

Stockholm den 16 januari 1976

INGER LINDQUIST (m)